

Adviescollege
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De heer drs. A.D. Wiersma
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie **Persoonsgegevens**

Uw referentie

**T
E** **Persoonsgegevens**

www.atr-regeldruk.nl

Datum 7 oktober 2022

Betreft Wet versterking positie ouders en leerlingen in het passend onderwijs

Geachte heer Wiersma,

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft op 19 juli 2022 de *Wet versterking positie ouders en leerlingen in het passend onderwijs* ontvangen voor toetsing.¹ De internetconsultatie is gehouden van 19 juli 2022 tot en met 29 september 2022.

Het wetsvoorstel is onderdeel van de 'verbeteraanpak passend onderwijs' die is gebaseerd op de evaluatie (2020) van het passend onderwijsbeleid over de periode 2014-2019. Volgens de toelichting is uit deze evaluatie gebleken dat leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte en hun ouders niet altijd adequaat en passend onderwijs krijgen. Dit komt onder meer door een gebrek aan informatie over de mogelijkheden voor passend onderwijs. De beschikbare informatie is vaak moeilijk vindbaar, op een ontoegankelijke manier geschreven of incompleet. Ouders en leerlingen weten bovendien niet altijd goed wat hun rechten en plichten zijn, waardoor zij geen gelijkwaardig gesprek over passend onderwijs kunnen voeren met de school.

Het wetsvoorstel bevat de onderstaande maatregelen.

- Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte krijgen het recht om hun mening te geven over het ontwikkelingsperspectief dat is opgesteld. Voor Caribisch Nederland gaat het om het handelingsplan voor leerlingen.
- Het extra ondersteuningsaanbod van een school wordt alleen nog jaarlijks opgenomen in de schoolgids. Het schoolondersteuningsprofiel wordt geschrapt.
- De samenwerkingsverbanden passend onderwijs voor het primair en voortgezet onderwijs krijgen de wettelijke taak om er voor te zorgen dat er een ouder- en jeugdsteunpunt beschikbaar is voor hun regio.

¹ De volledige titel van het wetsvoorstel is het Voorstel van Wet houdende wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet primair onderwijs BES, de Wet voortgezet onderwijs 2020, de Wet op de expertisecentra en de Wet medezeggenschap op scholen in verband met het versterken van de positie van leerlingen die extra ondersteuning behoeven en hun ouders.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. *Nut en noodzaak*

Nut en noodzaak van het versterken van de positie van ouders en leerlingen in het passend onderwijs acht het college over het algemeen voldoende onderbouwd. Het college plaatst echter kanttekeningen bij de voorgestelde wettelijke verankering van het 'hoorrecht' voor alleen leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Voor deze leerlingen stelt de school een ontwikkelingsperspectief op of een handelingsplan.

Volgens de toelichting bij het voorstel wordt aan de leerling nu niet structureel gevraagd wat deze nodig heeft aan *extra* ondersteuning. Hierdoor sluit de ondersteuning niet altijd goed aan op de ondersteuningsbehoefte. De leerlingen krijgen daarom het recht om hun mening te geven over het ontwikkelingsperspectief. Het ontwikkelingsperspectief wordt niet vastgesteld of bijgesteld voordat de school de leerling in de gelegenheid heeft gesteld zijn mening hierover te geven. Uit de toelichting blijkt niet waarom dit recht om gehoord te worden wordt beperkt tot leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte waarvoor een ontwikkelingsperspectief is opgesteld. Het hoorrecht geldt niet voor alle leerlingen die ondersteuning krijgen, waaronder bijvoorbeeld leerlingen die basisondersteuning ontvangen. Gelet op de meerwaarde die in de toelichting bij het voorstel wordt toegekend aan het horen van jongeren in het algemeen, is deze keuze niet goed te duiden. Daarbij is bovendien relevant dat het moeilijk is om basiskwaliteit, basisondersteuning en extra ondersteuning goed af te bakenen.² Mogelijk is het daardoor ook niet altijd duidelijk of het opstellen van een ontwikkelingsperspectief voor een leerling aan de orde is en daarmee of het hoorrecht van toepassing is. De moeilijke afbakening kan de werkbaarheid van het wetsvoorstel voor scholen aantasten (zie adviespunt 3.2).

1.1 Het college adviseert toe te lichten waarom het hoorrecht exclusief wordt geregeld voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en waarvoor een ontwikkelingsperspectief of handelingsplan is opgesteld.

2. *Minder belastende alternatieven*

Het wetsvoorstel beoogt de processen rondom passend onderwijs toegankelijker en gemakkelijker voor ouders en leerlingen te maken. Het verplicht daarom samenwerkingsverbanden om ouder- en jeugdsteunpunten in te richten die ouders en leerlingen informeren over en steunen bij passend onderwijs. Volgens de toelichting neemt het steunpunt geen taken over van het samenwerkingsverband of de scholen. De informatievoorziening aan ouders en leerlingen blijft een verantwoordelijkheid van scholen en schoolbesturen. Deze intentie blijkt ook uit de leidraad die is opgesteld.³ Het college acht het daarvoor

² Kamerbrief over voortgangsrapportage verbeteraanpak passend onderwijs 2021 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.

³ [Samen bouwen aan ouder- en jeugdsteunpunten \(overheid.nl\)](https://overheid.nl)

essentieel dat de scholen hiervoor voldoende toegerust zijn en verantwoordelijk blijven voor het geven van de informatie en ondersteuning die ouders en leerlingen nodig hebben. De ouder- en jeugdsteunpunten kunnen een *aanvullende* rol vervullen in het geval ouders en leerlingen daarnaar op zoek zijn. Maar het risico bestaat ook dat de verantwoordelijkheid verschuift van de scholen naar de steunpunten, het aanbod van scholen verschaalt en het voor ouders en leerlingen uiteindelijk niet meer duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is.

2.1. Het college adviseert toe te lichten hoe het risico op verschuiving van verantwoordelijkheden en taken beperkt wordt.

2.2 Het college adviseert ervoor te zorgen dat scholen voldoende toegerust zijn en blijven om ouders en leerlingen informatie en ondersteuning te bieden, zodat de ouder- en jeugdsteunpunten een aanvullende rol kunnen vervullen in het geval ouders en leerlingen dat willen.

3. Werkbaarheid

Verduidelijken van de eisen aan het ontwikkelingsperspectief

Het ontwikkelingsperspectief wordt niet vastgesteld of bijgesteld voordat de school de leerling in de gelegenheid heeft gesteld zijn mening hierover te geven. Na de vast- of bijstelling van het ontwikkelingsperspectief informeert de school de leerling hoe zijn inbreng is meegenomen in de besluitvorming over de ondersteuning. Uit de evaluatie (2020) is onder meer gebleken dat het actualiseren van een ontwikkelingsperspectief (OPP) als een administratieve last wordt ervaren, terwijl het op zichzelf als nuttig wordt beschouwd. Het is niet altijd duidelijk wanneer een OPP is vereist en welke eisen daaraan worden gesteld. Met dit wetsvoorstel wordt impliciet een eis toegevoegd aan het OPP, aangezien duidelijk moet zijn hoe de inbreng van de leerling is meegenomen in de besluitvorming over de ondersteuning. Om onduidelijkheden te voorkomen is het raadzaam toe te lichten wat de mogelijkheden en vereisten precies zijn in dit verband.

3.1 Het college adviseert toe te lichten wat de mogelijkheden en vereisten zijn bij het opstellen van een ontwikkelingsperspectief waaruit blijkt hoe de inbreng van een leerling is meegenomen.

Opnemen van extra ondersteuningsaanbod jaarlijks in de schoolgids

Volgens de toelichting bij het voorstel moet in de schoolgids worden beschreven welke *extra* ondersteuning de school biedt. De basisvoorzieningen in de regio moeten, zoals wettelijk bepaald, in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband worden omschreven. Voor een volledige en eenduidige informatievoorziening is het wenselijk dat leerlingen en ouders het volledige ondersteuningsaanbod (basis en extra) op één plek kunnen vinden. Het ligt daarbij voor de hand om dit de schoolgids te laten zijn, omdat deze jaarlijks wordt geactualiseerd en de school ook het eerste aanspreekpunt voor ouders en leerlingen is. In dit verband is het ook relevant dat momenteel wordt gewerkt aan het bepalen van een (wettelijke) landelijke norm voor basisondersteuning die aangeeft wat elke school minimaal moet kunnen bieden aan (onderwijs)ondersteuning. Het ontwikkelen van die landelijke norm blijkt moeilijk te zijn, onder meer omdat het niet goed mogelijk is om de basiskwaliteit, de basisondersteuning en de extra ondersteuning

goed af te bakenen.⁴ Een onderscheid tussen basisondersteuning of extra ondersteuning is mogelijk voor scholen niet altijd te maken.

3.2 Het college adviseert in de schoolgids het volledige ondersteuningsaanbod voor leerlingen te (laten) omschrijven en niet alleen de extra ondersteuning die de school te bieden heeft.

4. Gevolgen regeldruk

De gevolgen voor de regeldruk zijn op hoofdlijnen kwalitatief in beeld gebracht. De regeldruk als gevolg van het toezicht ontbreken echter nog. Dat geldt ook voor de kwantificering van de regeldrukgevolgen van het voorstel.

4.1 Het college adviseert de gevolgen voor de regeldruk volledig in beeld te brengen in de toelichting bij het wetsvoorstel, conform de Rijksbrede methodiek.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Het voorstel niet indienen / vaststellen tenzij met de adviespunten rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

⁴ Kamerbrief over voortgangsrapportage verbeteraanpak passend onderwijs 2021 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.